Viestintäpalvelut ja -verkot, viestinnän tukeminen

HE 123/2018 vp: Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2019

Viestintäneuvos Sini Wirén, verkko-osasto,
Hallitusneuvos Elina Thorström, tieto-osasto

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ

Talousarvioesitys vuodelle 2019 - laajakaistayhteydet

- Laajakaistan rakentamiselle **ei esitetä myönnettäväksi uutta valtiontukea**.
- Valtakunnallista haja-asutusalueiden laajakaistahanketta toteutetaan **aiemmilta vuosilta siirtyneillä määrärahoilla**.

Laajakaistahankkeen tilanne

- Valokuiturakentaminen on Suomessa tapahtunut **pääosin markkinaehtoisesti**.
- Poikkeuksena tästä on kuitenkin vuonna 2010 käynnistetty **Nopea laajakaista –tukiohjelma** (aiemmin Laajakaista kaikille).
- Nopea laajakaista -tukiohjelman ja laajakaistatukilain tavoitteena on ollut edistää nopeiden laajakaistayhteyksien rakentamista **haja-asutusalueilla** ja siten turvata monipuoliset viestintäpalvelut kaikkialla Suomessa.
- Tuen avulla on rakennettu verkkoja ja mahdollistettu nopeita laajakaistayhteyksiä **kotitalouksille ja yrityksille**.
- Julkista tukea on myönnetty haja-asutusalueiden kuituhankkeisiin jo lähes **74 miljoonaa euroa**. Ohjelman myötä huippunopean laajakaistan saatavuutta on syntynyt **83 000 kotitaloudelle**. Uusia hankealueita kilpailutetaan edelleen ja **tukihakemuksia voi jättää vuoden 2018 loppuun saakka.**
- Rakentaminen voi jatkua **vuoden 2020 loppuun saakka**.
- Lisäksi valokuiturakentamista on tuettu **Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman** puitteissa.

Digitaalisen infrastruktuurin strategia

- Liikenne- ja viestintäministeriö antoi 1.10.2018 digitaalisen infrastruktuurin strategian, jossa määritellään Suomelle **teknologianeutraalit laajakaistatavoitteet** vuodeksi 2025 sekä keinot näiden saavuttamiseksi.
- Strategia sisältää toimenpiteitä **sekä 5G:n käyttöönoton edistämiseksi että valokuiturakentamisen** tukemiseksi.
- Strategialla **pyritään vastaamaan globaaleihin kehityssuuntiin**, kuten lisättyyn todellisuuteen, esineiden internetiin, automaatioon, tekoälyyn ja koneiden väliseen viestintään.
- Strategiassa esitetyt **toimenpiteet** liittyvät muun muassa **taajuuspolitiikkaan**, verkkojen **lupa- ja rakentamismenettelyjen sujuvoittamiseen, markkinoiden toimivuuden edistämiseen** ja **tutkimuksen ja innovaation tukemiseen**.
- Markkinaehtoisen tarjonnan edistämiseksi myös haja-asutusalueilla strategialla pyritään edistämään mm. **palvelukilpailua** ja **rakentamista avoimen verkon periaatteella** sekä **alentamaan rakennuskustannuksia**.

5G-verkkojen kehitys Suomessa

- Viestintäviraston järjestämä **huutokauppa 3,5 gigahertsin taajuuksista** päättyi 1.10.2018.
- Valtioneuvosto tulee myöntämään **verkkotoimiluvat kolmelle teleyritykselle** huutokaupan tuloksen perusteella tänä syksynä.
- Ensimmäisten 5G-verkkojen rakentuminen tulee toteutumaan **markkinaehtoisessa aikataulussa** vuoden 2019 alusta alkaen.
- Osaan valtioneuvoston **aiemmin myöntämistä verkkotoimiluvista** sisältyy **väestöpeittovelvoitteita** sekä **velvoitteita tieverkoston ja rataverkoston kattamiseksi**
- Peittovelvoitteita on esim. 700 MHz taajuusalueella. Nämä matalammat taajuusalueet mahdollistavat **maantieteellisesti laajan peiton rakentamisen** kustannustehokkaammin kuin korkeammat taajuudet.
- **Tehokkaasta kilpailusta** johtuen verkkojen rakentaminen ja käyttöönotto on usein käytännössä edennyt toimilupavelvoitteiden edellyttämää nopeammassa aikataulussa.
- Nykyisiin **4G-verkkoihin tulee vähitellen 5G-palveluita mahdollistavia toiminnollisuuksia**, kuten pienempi viive ja tuki suuremmille laitemäärille. Myös lähes koko väestön **kattavat verkot päivittynevät tulevina vuosina 5G-teknologiaan**.

Digitalisoituneen yhteiskunnan kyberturvallisuuden kasvattaminen

- Yhteiskunta digitalisoituu ja riippuvaisuus viestintäverkkojen ja tietojärjestelmien luotettavasta toiminnasta kasvaa.
- Teknologiakehitys mahdollistaa ennen näkemättömällä tavalla yhteiskunnan rakenteiden uudistumisen ja uusien palvelumallien syntymisen (tekoäly, esineiden internet, lohkoketjuteknologia, 5 G, liikenteen automaatio)
- Tässä kehityksessä kyberturvallisuuden varmistaminen on keskeinen edellytys menestyksellemme.
- Viestintävirastolla on tärkeä rooli yhteiskunnan tietoturvallisuuden ja toimintavarmuuden edistämisessä.

Rahoitustarve

- Viestintäviraston resurssit eivät ole olleet riittävällä tasolla digitaalisen yhteiskunnan tietoturvallisuuden ja toimintavarmuuden tehokkaaksi edistämiseksi.
- Virastolle on osoitettu talousarvioesityksessä lisärahoitusta 2 miljoonaa euroa + valtionhallinnon tietoturvapalveluiden (GovCERT-tietoturvapalvelut) rahoituksen (430 000 euroa) siirtäminen budjettirahoituksen piiriin.
- Yhteiskunnan digitalisaatiokehityksen myötä tietoturvallisuuden varmistaminen on entistä tärkeämpää. Riittävä rahoituksen taso on turvattava myös tulevaisuudessa.

Kiitos!

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ